

Działania projektu EuropeanaLocal w Polsce

Marcin Werla

Poznańskie Centrum
Superkomputerowo-Sieciowe

EuropeanaLocal

- Informacje ogólne o projekcie
 - Projekt w ramach programu *eContentPlus*
 - Czas trwania: 3 lata
(czerwiec 2008 – maj 2011)
 - Typ projektu: Sieć najlepszych praktyk
 - <http://europeanalocal.eu>

EuropeanaLocal

- Główne cele projektu
 - Zwiększenie możliwości zautomatyzowanego użycia treści cyfrowych z lokalnych i regionalnych bibliotek cyfrowych w zewnętrznych usługach sieciowych
 - Doprowadzenie do stworzenia sieci regionalnych repozytoriów cyfrowych będących w stanie komunikować się z Europeaną

EuropeanaLocal

- Rola PCSS w projekcie
 - Koordynator regionalny na Polskę
 - Członek Rady Zarządzającej projektu
 - Jeden z trzech koordynatorów regionalnych w radzie zarządzającej wybranych poprzez głosowanie wszystkich członków projektu

Biblioteki cyfrowe w Polsce 2008

Łączna liczba obiektów:

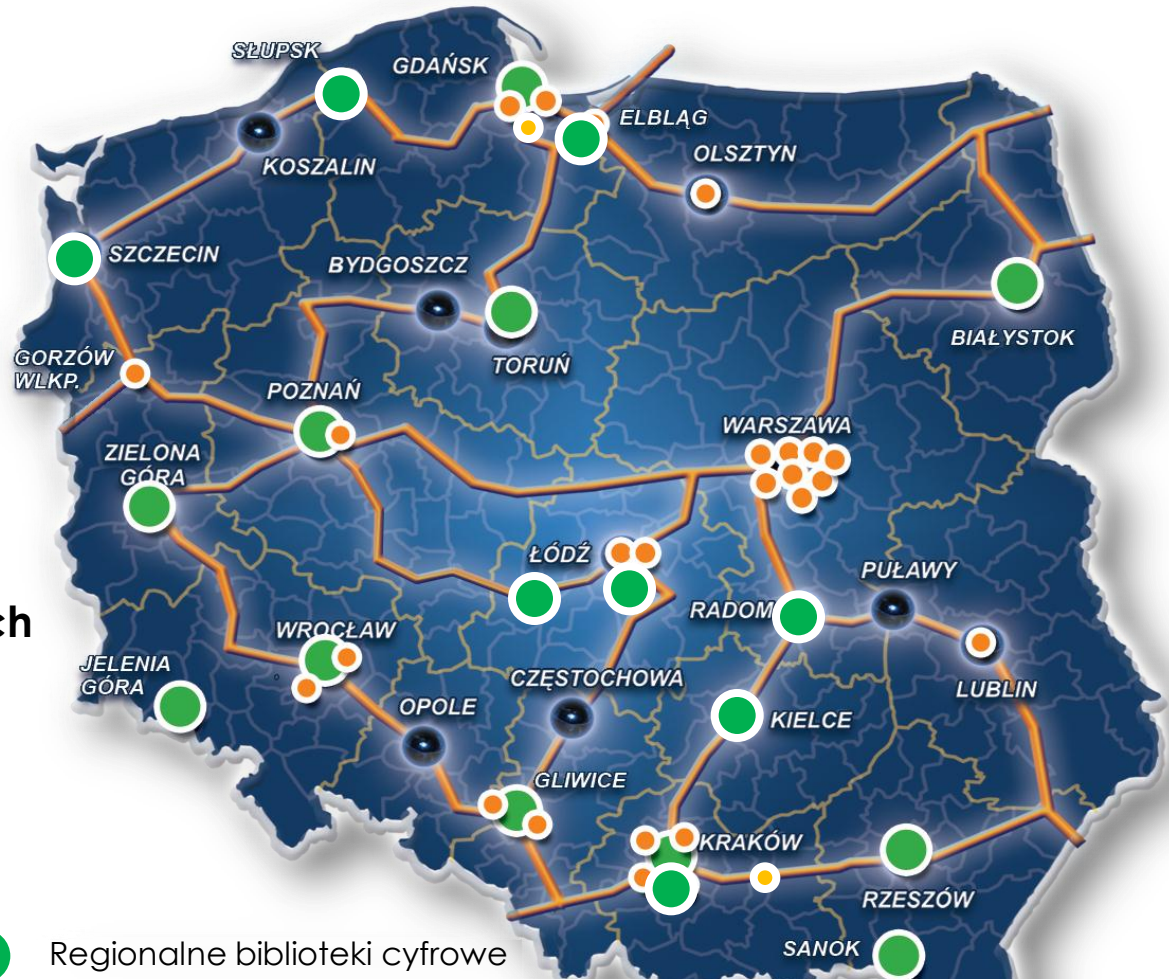
✓ Około 160 tys.

Liczba bibliotek cyfrowych:

✓ 23

Liczba współpracujących instytucji:

✓ kilkaset

● Regionalne biblioteki cyfrowe

● Instytucjonalne biblioteki cyfrowe

Konferencja PBC 2010 - Seminarium "Dzień Europechy"

Biblioteki cyfrowe w Polsce 2010

Łączna liczba obiektów:

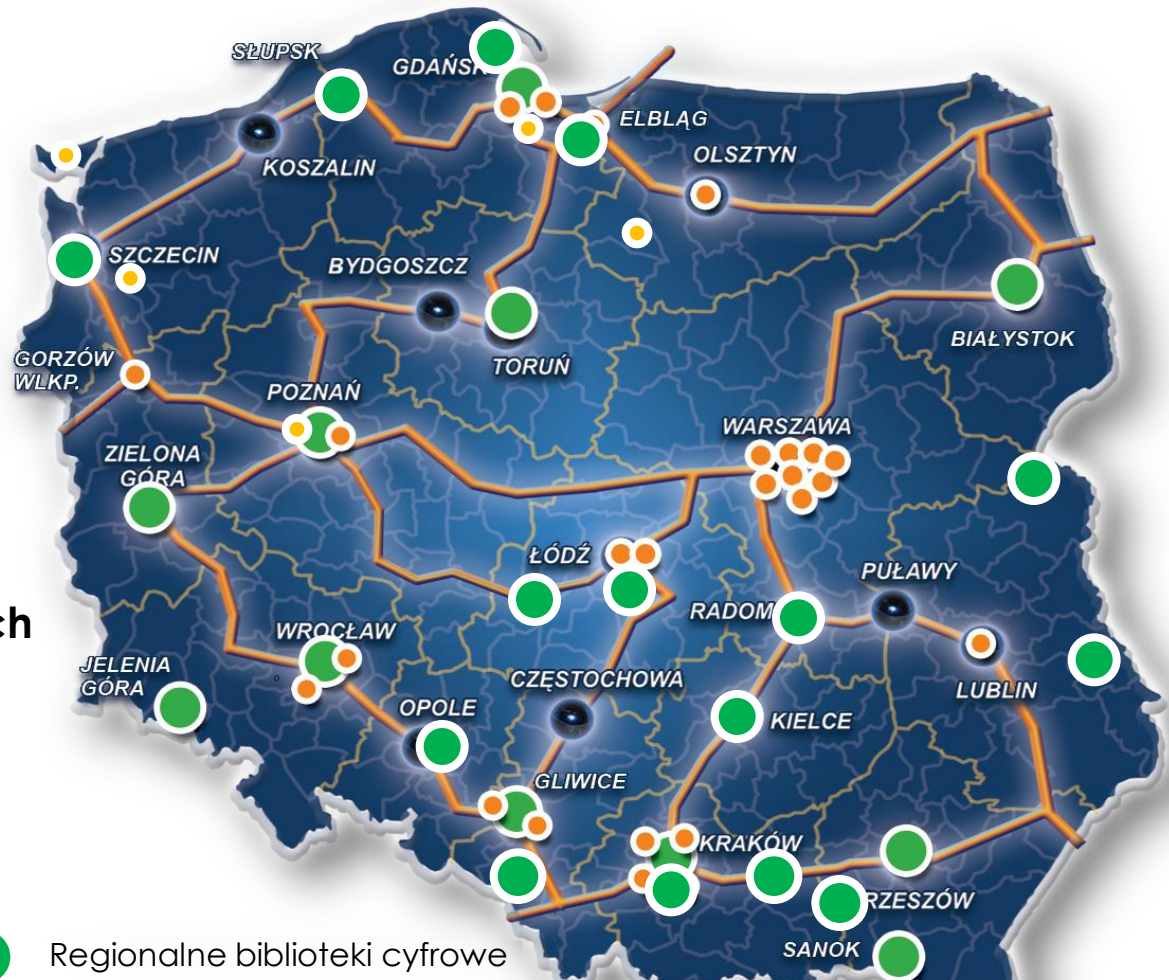
- ✓ Około 470 tys.
- + około 15 tys. nowych co miesiąc

Liczba bibliotek cyfrowych:

- ✓ 59
- + kilkanaście nowych co roku

Liczba współpracujących instytucji:

- ✓ kilkaset

● Regionalne biblioteki cyfrowe

● Instytucjonalne biblioteki cyfrowe

Konferencja PBC 2010 - Seminarium "Dzień Europejski"

EuropeanaLocal

- Główne cele projektu
 - Zwiększenie możliwości zautomatyzowanego użycia treści cyfrowych z lokalnych i regionalnych bibliotek cyfrowych w zewnętrznych usługach sieciowych
 - Doprowadzenie do stworzenia sieci regionalnych repozytoriów cyfrowych będących w stanie komunikować się z Europeaną

EuropeanaLocal

- Główne cele projektu
 - Zwiększenie możliwości zautomatyzowanego użycia treści cyfrowych z lokalnych i regionalnych bibliotek cyfrowych w zewnętrznych usługach sieciowych
 - **Doprowadzenie do stworzenia sieci regionalnych repozytoriów cyfrowych będących w stanie komunikować się z Europeaną**

OK! 😊

EuropeanaLocal

- Główne cele projektu
 - Zwiększenie możliwości zautomatyzowanego użycia treści cyfrowych z lokalnych i regionalnych bibliotek cyfrowych w zewnętrznych usługach sieciowych
 - Doprowadzenie do stworzenia sieci regionalnych repozytoriów cyfrowych będących w stanie komunikować się z Europeaną

**Ponad 90% BC
używa systemu
dLibra =
ułatwione
wprowadzanie
nowych
rozwiązań =
OK! ☺**

EuropeanaLocal

- Główne cele projektu
 - Zwiększenie możliwości zautomatyzowanego użycia treści cyfrowych z lokalnych i regionalnych bibliotek cyfrowych w zewnętrznych usługach sieciowych
 - Doprowadzenie do stworzenia sieci regionalnych repozytoriów cyfrowych będących w stanie komunikować się z Europeaną

FBC! 😊

Federacja Bibliotek Cyfrowych

- Dostępny publicznie od czerwca 2007 roku serwis internetowy
- Gromadzi opisy (agreguje metadane) obiektów cyfrowych znajdujących się w polskich bibliotekach cyfrowych
- Technologiczną podstawą działania są otwarte standardy komunikacji i wymiany danych
- Dane są aktualizowane raz na dobę, w nocy
- Serwis jest utrzymywany i prowadzony przez PCSS

<http://fbc.pionier.net.pl/>

Federacja Bibliotek Cyfrowych

- Podstawowe funkcje
 - Przeszukiwanie opisów dostępnych obiektów
 - Plany digitalizacji
 - Przeszukiwanie, raport, interfejs programistyczny (API) wspierające zapobieganie wielokrotnej digitalizacji tych samych obiektów
 - Lokalizacja obiektów cyfrowych na podstawie ich identyfikatorów (OAI Id)
 - Baza danych polskich bibliotek cyfrowych
 - <http://fbc.pionier.net.pl/owoc/libs-map>
 - Statystyki i raporty
 - Dodatki ułatwiające promowanie FBC
 - Udostępnianie zgromadzonych metadanych innym serwisom

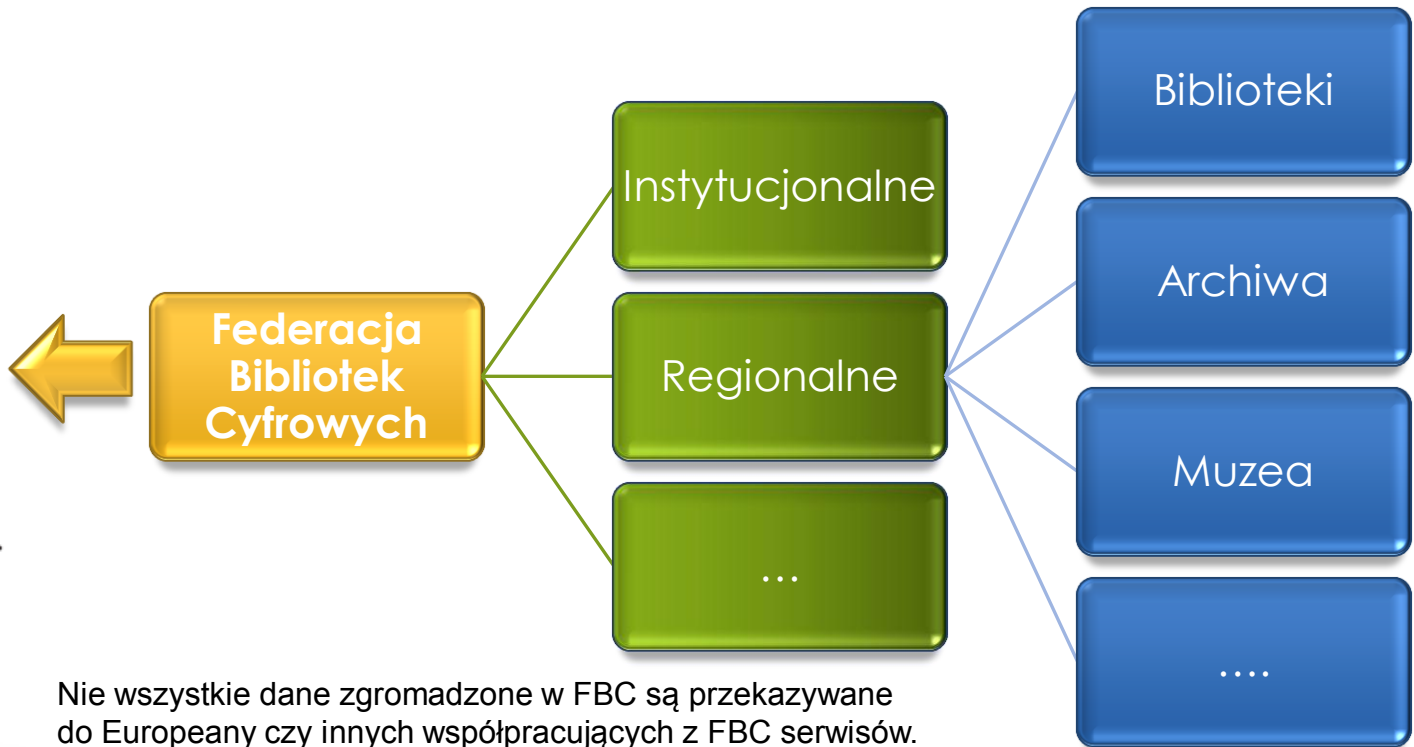

Federacja Bibliotek Cyfrowych jako agregator metadanych dla Europeany

Agregator metadanych

Biblioteki cyfrowe

Instytucje

Nie wszystkie dane zgromadzone w FBC są przekazywane do Europeany czy innych współpracujących z FBC serwisów.

Konferencja PBC 2010 - Seminarium "Dzień Europeany"

Federacja Bibliotek Cyfrowych jako agregator metadanych dla Europeany

- Gromadzenie metadanych
 - Proces w pełni zautomatyzowany
 - W większości przypadków podstawa to protokół OAI-PMH
 - W szczególnych sytuacjach realizujemy połączenie w inny sposób (np. Polska Biblioteka Internetowa)
 - Obecnie pobierane jest tylko 15 atrybutów Dublin Core Simple
 - Prace nad nowym schematem metadanych zostały zapoczątkowane we wrześniu 2009
 - Nowy schemat ma być z założenia listą rekomendowanych elementów DC Terms i ewentualnie dodatkowych rozszerzeń (np. miejsce wydania publikacji)

Federacja Bibliotek Cyfrowych jako agregator metadanych dla Europeany

- Przetwarzanie metadanych
 - Ze względu na dużą liczbę obiektów wszystkie operacje muszą być zautomatyzowane
 - Różnice w opisach pochodzących z różnych instytucji utrudniają użytkownikom przeszukiwanie połączonego zbioru opisów

Federacja Bibliotek Cyfrowych jako agregator metadanych dla Europeany

- Przetwarzanie metadanych
 - Normalizacja wartości atrybutu dc:language do standardu RFC 4646
 - Np.: polski, polish, pol, Polnisch => pl
 - Wygenerowanie wartości atrybutu europeana:type (TEXT, IMAGE, AUDIO, VIDEO) na podstawie dc:type
 - Określenie publicznej dostępności publikacji (na podstawie dc:rights)

Federacja Bibliotek Cyfrowych jako agregator metadanych dla Europeany

- Przetwarzanie metadanych
 - Dodanie nazwy i adresu WWW biblioteki cyfrowej do pola dc:source
 - Modyfikacja adresu WWW obiektu cyfrowego na adres typu `http://fbc.pionier.net.pl/id/<Identyfikator OAI>`
 - Np.: <http://fbc.pionier.net.pl/id/oai:www.wbc.poznan.pl:4509>

Federacja Bibliotek Cyfrowych jako agregator metadanych dla Europeany

- Przekazywanie metadanych do Europeany
 - Listopad/grudzień 2009 – przygotowania do pierwszego transferu metadanych
 - 8-11 grudnia 2009 – pierwszy transfer metadanych z FBC do Europeany
 - metadane około 257 tys. obiektów (wtedy około 5.5% całości zbiorów widocznych przez Europeanę)
 - Pierwszy kraj przyłączony w ramach EuropeanaLocal

Federacja Bibliotek Cyfrowych jako agregator metadanych dla Europeany

- Przekazywanie metadanych do Europeany
 - Zalecenia ze strony Europeany:
 - Wprowadzenie miniatur obiektów cyfrowych na poziom agregacji i dalej do Europeany
 - Poprawa intuicyjności korzystania z publikacji w formacie DjVu dla „zwykłych” użytkowników

Federacja Bibliotek Cyfrowych jako agregator metadanych dla Europeany

- Przekazywanie metadanych do Europeany
 - Wzbogacenie metadanych o miniatury
 - Pobieranie miniatur publikowanych przez redaktorów bibliotek cyfrowych
 - Pobieranie miniatur automatycznie generowanych przez biblioteki cyfrowe (dLibra 4.0: DjVu)
 - Pobieranie treści obiektów i automatycznie generowane miniatur przez FBC (DjVu, PDF)
 - Dostępne pod stałym adresem np.:
 - <http://fbc.pionier.net.pl/thumbnail/oai:www.wbc.poznan.pl:4509>

Federacja Bibliotek Cyfrowych jako agregator metadanych dla Europeany

- Przekazywanie metadanych do Europeany
 - Marzec 2010 oraz czerwiec 2010 – dwie kolejne aktualizacje
 - Obecnie: metadane około 388 tys. obiektów w dużej części wraz z miniaturami (3% całości zbiorów widocznych przez Europeane)

Federacja Bibliotek Cyfrowych jako agregator metadanych

- Mechanizmy opracowane na potrzeby EuropeanaLocal pozwoliły na nawiązanie współpracy również z innymi serwisami
 - DART-Europe
 - ViFaOst
 - Projekt CACAO

Federacja Bibliotek Cyfrowych jako agregator metadanych

- DART-Europe
 - Portal/inicjatywa LIBER
 - Gromadzi metadane na temat naukowych prac dyplomowych (dr i wyżej) dostępnych publicznie w Internecie (Open Access)
 - Obecnie ponad 178 tys. prac z 300 uczelni z 19 krajów europejskich
 - Ponad 1 600 (1%) prac z 34 (11%) uczelni z Polski

Federacja Bibliotek Cyfrowych jako agregator metadanych

- DART-Europe
 - Od stycznia 2010 są tam widoczne również dane z FBC
 - Dynamiczne wyszukiwanie obiektów spełniających zadane kryteria (typ pracy, dostępność)
 - Aktualizacja danych co noc!
 - <http://www.dart-europe.eu/>

Federacja Bibliotek Cyfrowych jako agregator metadanych

- ViFaOst
 - Interdyscyplinarny portal stworzony na potrzeby studiów wschodnioeuropejskich
 - Utrzymywany przez Bayerische Staatsbibliothek
 - Daje możliwość przeszukiwania wybranych katalogów bibliotecznych, czasopism, baz danych, bibliografii oraz zasobów internetowych
 - Od maja 2010 również zasobów FBC

Federacja Bibliotek Cyfrowych jako agregator metadanych

- Projekt CACAO
 - Projekt w ramach eContentPlus
 - Główny zadanie to wielojęzyczny dostęp do katalogów on-line i bibliotek cyfrowych
 - Dane z FBC zostały wykorzystane na etapie prezentacji wyników projektu w serii trzech prototypowych portali
 - Więcej informacji:
<http://www.cacaoproject.eu/>

EuropeanaLocal w Polsce

- Najbliższe prace
 - Wykorzystanie najnowszej wersji schematu metadanych ESE (3.3)
 - Sformalizowanie współpracy na linii Europeana ↔ FBC ↔ biblioteki cyfrowe
- Więcej na ten temat w ostatniej części seminarium

Edukacja w zakresie bibliotek cyfrowych i Europeany

- Projekt Access IT – informacje ogólne
 - Dwuletni projekt finansowany w ramach programu Culture
 - Cel ogólny: wsparcie udostępniania dziedzictwa kulturowego on-line i współpracy z Europeaną w Grecji, Serbii i Turcji
 - Koordynator: MDR Partners (UK)
 - Główny partner merytoryczny: PCSS
 - Trzy instytucje partnerskie z krajów docelowych
 - <http://www.access-it.org/>

Edukacja w zakresie bibliotek cyfrowych i Europeany

- Projekt Access IT – cele szczegółowe
 - Przeszkolenie wybranych ekspertów z krajów docelowych (szkolenie w Grecji, wizyta w Polsce)
 - Opracowanie kursu e-learningowego dedykowanego dla małych instytucji kultury
 - Utworzenie w krajach docelowych centrów kompetencji i certyfikacji w zakresie bibliotek cyfrowych
 - Utworzenie w krajach docelowych bibliotek cyfrowych i przyłączenie ich do Europeany

Edukacja w zakresie bibliotek cyfrowych i Europeany

- Projekt Access IT – kurs e-learningowy
 - Opracowany przez PCSS z wykorzystaniem platformy Moodle
 - Z założenia możliwie praktyczny i nietechniczny
 - Kurs wzorcowy przygotowany w języku angielskim
 - Będzie kopiowany i adaptowany na potrzeby krajów docelowych
 - Dostępny publicznie pod adresem <http://dl.psnc.pl/moodle/> na licencji CC BY-NC-SA

Konferencja PBC 2010 - Seminarium "Dzień Europeany"

Edukacja w zakresie bibliotek cyfrowych i Europeany

- Projekt Access IT – kurs e-learningowy
 - Zawartość:
 - W sumie dwa kursy, łącznie 40 modułów
 - Digital Repositories for Small Memory Institutions
 - Cooperation with Europeana
 - Nie tylko tekst, również ilustracje, materiały wideo i praktyczne przykłady „krok po kroku”
 - Samoocena poprzez 12 quizów zawierających ponad 200 pytań
 - Odpowiednik kilkuset stronicowego podręcznika

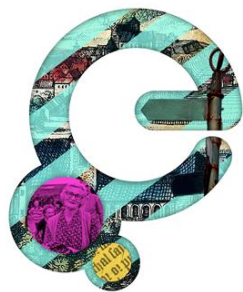
Edukacja w zakresie bibliotek cyfrowych i Europeany

- Projekt Access IT – kurs e-learningowy
 - Planujemy tłumaczenie i adaptację kursu w celu łatwiejszego wykorzystania w Polsce
 - W toku jest rozszerzanie projektu na kolejne kraje bałkańskie

Pytania, uwagi:

Adam Dudczak (maneo@man.poznan.pl)

europeana
local

europeana
think culture

Zapraszamy do współpracy!!!

Konferencja PBC 2010 - Seminarium "Dzień Europeany"

Pytania?

Działania projektu EuropeanaLocal w Polsce

Marcin Werla
Poznańskie Centrum
Superkomputerowo-Sieciowe

